

Nr 52.

Ankom till riksdagens kansli den 9 april 1937 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och lägenheter från sådana egendomar.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 5 mars 1937 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 230, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt under punkterna 1:o—13:o.

Beträffande utredningen i dessa ärenden får utskottet, i den mån därför ej nedan redogöres, hänvisa till statsrådsprotokollet.

1) Kungl. Maj:ts förslag under punkt 1:o innebär medgivande till försäljning av kronolägenheten $\frac{1}{8}$ mantal Ekelund nr 1 i Solna socken av Stockholms län.

Kronolägenheten, som är belägen intill Ulvsundasjön strax väster om Karlbergs slott på ett avstånd från Stockholm av 6 kilometer, har en areal av 7.1589 hektar, varav 3.7494 hektar tomt och åker, 0.6394 hektar skogsmark och 2.7701 hektar avrösningsjord. Huvudgårdsslotten eller jordbruksdelen, som disponeras såsom handelsträdgård, innehåller 4.0181 hektar.

Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, som erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att framlägga förslag om plats för en statens försöksgård för trädgårdsförsök i Mälardalen, har uti en till Kungl. Maj:t ställd ansökning, vilken jämväl i avskrift tillställts domänstyrelsen, anfört, att styrelsen funnit viss del av Stockholms stad tillhöriga egendomen Nyckelby i Ekerö socken vara för sagda ändamål synnerligen lämplig samt att staden vore villig att till kronan överlåta nämnda egendom såsom del av likvid för statens förvärv av kronolägenheten Ekelund. Institutets styrelse har förty anhallit, att Kungl. Maj:t ville uppdraga åt domänstyrelsen att söka genom ifrågasatta byte förvärva egendomen Nyckelby och därefter till institutets styrelse överlåta den del av samma egendom, som ansåges behöflig för berörda försöksgård.

Domänstyrelsen har med skrivelse den 28 januari 1937 underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning och därvid för egen del anfört följande.

Enligt vad styrelsen under hand inhämtat hade såväl Stockholms stad som Solna kommun för avsikt att efter förvärvet av lägenheten vid denna utföra en djuphamnsanläggning och vidtaga en del anordningar i samband därmed. Solna kommun hade uttalat önskvärdheten av att frågan om kommunens

övertagande av lägenheten måtte bli avgjord av den nu samlade riksdagen. Med hänsyn till angivna omständigheter vore tiden alltså inne för staten att avhända sig lägenheten, vilken icke, såvitt styrelsen hade sig bekant, erfordrades för något statligt ändamål. Styrelsen ansåge sig emellertid icke äga sådan sakkunskap i här berörda frågor, att styrelsen vågade framställa något bestämt förslag om vem av staden eller kommunen, som borde givas företräde vid försäljningen. För den händelse vad i ärendet förekommit icke heller skulle kunna giva statsmakterna tillräckligt underlag för bedömandet av denna fråga, ville styrelsen sätta i fråga, huruvida det icke nu kunde ordnas så, att statsmakterna meddelade beslut om lägenhetens försäljning och fastställde ett visst minimipris samt att länsstyrelsen erhöle i uppdrag att infordra köpeanbud å lägenheten från staden och kommunen, varefter Kungl. Maj:t hade att pröva anbuden. Minimipriset torde kunna bestämmas till det ursprungligen uppskattade saluvärdet 358,000 kronor.

Då det icke nu kunde förutses, om Stockholms stad komme att förvärva kronolägenheten, vore det också ovisst, huruvida möjlighet funnes för förverkligande av det av styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut ifrågasatta egendomsutbytet.

På grund av vad sålunda anförts har domänstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte *dels* föreslå riksdagen medgiva, att kronolägenheten $\frac{1}{8}$ mantal Ekelund nr 1 i Solna socken av Stockholms län med den omfattning, som med röda heldragna linjer angivits å en av t. f. distriktslantmätaren Gunnar Persson år 1930 upprättad karta, måtte med ett saluvärde av 358,000 kronor försäljas, *dels ock* bemyndiga länsstyrelsen i Stockholms län att från Stockholms stad och Solna kommun infordra köpeanbud å lägenheten i fråga, vilka anbud därefter skulle överlämnas till Kungl. Maj:t för prövning, och borde vid försäljningen iakttagas, att kronolägenheten försålles med tillträdesrätt, räknat från och med den 14 mars 1937 i då befintligt skick, att endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar inginge i försäljningen, att köparen vore skyldig respektera samtliga av domänstyrelsen gjorda, kronolägenheten avseende nyttjanderättsupplåtelser, att köparen genom köpet inträdde i de rättigheter och skyldigheter, kronan ägde till vederbörande nyttjanderättshavare å egendomen, att köparen skulle vara skyldig att inlösa nyttjanderättshavare tillhöriga hus vid egendomen, när nyttjanderättshavarna på grund av köparens uppsägning frånträdde besittningsrätten, till skäligt pris, som i brist på överenskommelse bestämdes av skiljemän såsom i 2 kapitlet 8 § lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom vore stadgat för där avsett fall, att innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehölles rätt att hava ledningarna kvarstående å kronolägenheten samt desamma nyttja utan rätt för köparen till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakades å kreatur, samt att kronan förbehölles rätt att för transporter fritt begagna över kronolägenheten löpande vägar.

Slutligen har domänstyrelsen i utlåtande den 12 februari 1937 beträffande omförmälda ansökning från styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut anført, att det torde bli nödvändigt att avgöra frågan om

förvärv åt kronan av egendomen Nyckelby utan samband med försäljningen av lägenheten Ekelund och att för ändamålet anvisa särskilt statsanslag.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»I fråga om den av styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut gjorda ansökningen om förvärv åt kronan genom byte av den Stockholms stad tillhöriga egendomen Nyckelby torde jag få erinra, att jag förut denna dag i samband med frågor rörande försöksverksamheten på trädgårdsodlingens område anfört, att det icke blivit möjligt att för närvarande framställa förslag om förvärvande för angiven verksamhet av nämnda egendom, enär utredning om dispositionen av densamma icke i sin helhet föreligger. I följd därav torde frågan om försäljning av lägenheten Ekelund få avgöras utan samband med det ifrågasatta bytesavtalet.

Mot de av domänstyrelsen föreslagna villkoren för försäljning av lägenheten Ekelund nr 1 har jag i huvudsak ej något att erinra. För att undvika uppskov med försäljningen torde emellertid ärendet i befintligt skick böra underställas riksdagen, därvid alltså medgivande torde böra inhämtas till försäljning av lägenheten i huvudsaklig anslutning till domänstyrelsens förslag. Därest riksdagen härtill lämnar bifall, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa de slutliga försäljningsvillkoren.»

I *proposition nr 261* angående anslag till lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut vid Alnarp m. m. har Kungl. Maj:t upptagit förevarande fråga till behandling under avdelning 2. Försöksverksamhet vid lokala försöksstationer punkt c. Ifrågasatt försöksstation i Mälardalen.

Utskottet.

Utskottet har ingen annan erinran att framställa i ärendet än att det — med hänsyn därtill att Stockholms stad anmält sig såsom köpare — synes utskottet lämpligt, att frågan om försäljning av lägenheten Ekelund slutföres i anslutning till fortsatt utredning om förvärv av den Stockholms stad tillhöriga egendomen Nyckelby. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva,

att försäljning av kronolägenheten $\frac{1}{8}$ mantal Ekelund nr 1 i Solna socken av Stockholms län må verkställas i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkterna 2:o—12:o hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva,

2) att av kronoegendomen $1\frac{3}{4}$ mantal Lindhov nr 1—4 i Botkyrka socken av Stockholms län må

dels försäljas följande å en av distriktslantmätaren O. A. Lindén år 1920 kompletterad och en av honom år 1936

upprättad karta (beträffande litt. C^{a-4}) angivna lotter, nämligen

litt. C^a med en areal av 0.436 hektar och ett saluvärde av 2,180 kronor,

litt. C^b med en areal av 0.2845 hektar och ett saluvärde av 2,000 kronor,

litt. C^c med en areal av 0.329 hektar och ett saluvärde av 2,310 kronor,

litt. C^d med en areal av 0.3025 hektar och ett saluvärde av 2,120 kronor,

litt. C^e med en areal av 0.2825 hektar och ett saluvärde av 1,980 kronor,

litt. C^f med en areal av 0.272 hektar och ett saluvärde av 1,910 kronor,

litt. C^g med en areal av 0.2755 hektar och ett saluvärde av 1,930 kronor,

litt. C^h med en areal av 0.3565 hektar och ett saluvärde av 1,380 kronor och

litt. Cⁱ med en areal av 0.3753 hektar och ett saluvärde av 1,160 kronor,

samtliga lotter enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. genom utbud under hand jämlikt 13 § i förordningen, samt

litt. E^a med en areal av cirka 0.5133 hektar och ett saluvärde av 2,100 kronor enligt nyssnämnda förordning genom utbud under hand jämlikt 15 § i förordningen ävensom

litt. E^b med en areal av cirka 0.42 hektar och ett saluvärde av 3,000 kronor till Gust. Svensson,

litt. F (del av Oxöga) med en areal av 1.4161 hektar till fru Rosa Maria Andersson, född Hagström, mot en saluvärdet, 8,550 kronor, motsvarande köpeskillning samt, därest försäljning till fru Andersson icke komer till stånd, genom utbud under hand enligt 15 § i förenämnda förordning,

litt. G med en areal av cirka 0.751 hektar till ingenjören Einar Envig mot en saluvärdet, 2,250 kronor, motsvarande köpeskillning, och

litt. H med en areal av cirka 0.7433 hektar till arbetaren Karl Herman Karlsson mot en saluvärdet, 4,000 kronor, motsvarande köpeskillning,

dels ock överflyttas till vattenfallsstyrelsens förvaltning ett å en av tjänstemannen vid Älvkarleby kraftverk G. Axelsson år 1936 upprättad karta angivet område om 0.1469 hektar av torpet Oxöga med ett uppskattat värde av 950 kronor att tillgodoföras domänfonden;

skolande vid försäljningarna och sistnämnda överflyttning

i övrigt iakttagas, att lotterna överlåtas i befintligt skick med tillträdesrätt den 14 mars 1938, därvid dock beträffande lotten litt. F skall gälla, att densamma må av köparen tillträdas å tidigare dag, därest överenskommelse med arrendatorn av lotten kan träffas därom, att endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i överlåtelse, att förbehåll göres för de gränsjämkningar, som vid blivande avstyckningar av lotterna kunna föreskrivas, att, där så vid avstyckningsförrättningarna befinnes erforderligt, å stamfastigheten läggas servitut till förmån för lotterna om rätt att taga nödiga utfartsvägar över stamfastigheten, att innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska och andra ledningar förbehålles rätt att hava ledningarna kvarstående å egendomen samt nyttja desamma utan rätt för köpare eller vattenfallsstyrelsen med avseende å det område, som skall överflyttas till dess förvaltning, till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, att vid avstyckning av lotterna litt. E^a och E^b dessa tilldelas erforderliga, mindre vattenområden i sjön Aspen utanför lotternas stränder jämte till områdena hörande fiske, att, därest kronan nödgas till huvudgårdens arrendator utgiva ersättning för av denne till äventyrs å försäljningslotterna verkställd höstplöjning, trädesberedning och sådd, köpare skall vara skyldig gottgöra kronan för vad kronan i sådant hänseende erlagt, samt att vid försäljningarna av lotterna litt. E^b, F (vid försäljning till Rosa Maria Andersson), G och H förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse;

3) att kronoegendomen ⁵/₈ mantal Kumla nr 1 i Övergrans socken av Uppsala län må mot ett saluvärde av 49,375 kronor försäljas till arrendatorn Ivar Andersson under villkor i övrigt, att egendomen försäljes i befintligt skick med tillträde räknat från den 14 mars 1937, vid vilken tidpunkt det med Andersson upprättade arrendekontraktet skall upphöra att gälla, att samtliga kronan och Andersson tillkommande, på arrendekontraktet grundade rättsanspråk gentemot varandra med undantag av eventuellt förefintliga anspråk rörande oguldna arrendeavgälder och skatter i och genom försäljningen skola anses vara reglerade, att köpeskillingen för egendomen erlægges i enlighet med bestämmelserna i § 21 och § 22 moment A) i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., att beträffande försäljningen i övrigt skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i nyssnämnda förordning, samt att innehavare av

över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att hava ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation och tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur;

4) att av kronoegendomen 1 mantal Stenby nr 1 i Strängnäs socken av Södermanlands län ett område om cirka 1.3250 hektar, vilket finnes angivet inom heldragna rödkritade gränslinjer å en av distriktslantmätaren Johan W. Ström år 1920 över kronoegendomen upprättad karta å kalkerväv, må för en köpeskilling av 3,975 kronor försäljas till chauffören Martin Enblom under villkor, att området må tillträdas den 14 mars 1937, att köparen ikläder sig ansvar för de anspråk på ersättning, som kunna framställas av egendomens arrendator, att området försäljes i det skick, vari det vid tillträdet befinnes, att området ej tilldelas delaktighet i samfälld eller oskiftad mark och ej heller delaktighet i de rättigheter och förmåner, som för övrigt må tillkomma stamfastigheten, att kronan förbehålles rätt att begagna den området korsande f. d. landsvägen, att innehavare av över kronoegendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att, därest området beröres av ledningarna, hava ledningarna kvarstående å området och nyttja desamma utan rätt för köparen till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, samt att i övrigt i tillämpliga delar skola gälla bestämmelserna i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.;

5) att kronolägenheten Ängsholmen nr 1 i Torshälla socken av Södermanlands län må med tillträdesrätt, räknad från den 14 mars 1937, i befintligt skick försäljas i två med litt. A och B betecknade lotter, åtskilda med en röd gränslinje å en kopia av en av förste lantmätaren Axel W. Lodén år 1893 över egendomen upprättad karta, nämligen

salulotten litt. A om cirka 64.2407 hektar jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. mot ett saluvärde av 36,400 kronor och med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för egendomens nuvarande arrendator Erik Karlsson; samt

salulotten litt. B om cirka 32.9113 hektar mot ett saluvärde av 40,000 kronor efter Kungl. Maj:ts beprövning antingen till Torshälla stad eller till Eskilstuna stad;

skolande för försäljningarna i övrigt iakttagas

beträffande salulotten litt. A, att lotten förbehålles rätt till båtplats vid Mälaren å salulotten litt. B, strax väster om Torshällaåns utlopp, ävensom rätt till väg till båtplatsen, att varken kronan eller arrendatorn efter tillträdesdagen skola äga framställa fordringsanspråk gentemot varandra på grund av det rörande egendomen gällande arrendeavtal med undantag dock för tilläventyrs oguldna arrendeavgifter och skatter för egendomen,

beträffande salulotten litt. B, att köpeskillingen för lotten skall vid tillträdet kontant erläggas till länsstyrelsen i länet, som har att utfärda köpebrev å lotten, att köpare av lotten ansvarar för samtliga å lotten efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder, att köpare ensam skall vidkännas kostnader för lagfart å fånget, avstyckning av salulotten samt övriga med köpet förenade utgifter, att salulotten förbehålles rätt till nödig utfartsväg över salulotten litt. A, samt

beträffande båda salulotterna, att endast kronan tillhöriga å lotterna befintliga byggnader och anläggningar ingå i försäljningarna, att innehavare av över lotterna med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att hava ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, samt att förbehåll göres för de jämkningar i salulotternas gränser och areal, som må föranledas av avstyckningsförrättningen;

6) att av fastigheten Ribbingshov 2¹ under kronoparken Sollebo i Norra Vi socken av Östergötlands län lotterna A och B, vilka finnas närmare angivna å en i ärendet företedd, av distriktslantmätaren Sigfrid Wolke år 1934 upprättad karta, skola försäljas, lotten A, omfattande de å nämnda karta med grön och blå kant inramade områden, med en areal av omkring 12,588 hektar och med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1938, utom beträffande ägofiguren nr 15 (åkerområde inom Lerängen) enligt berörda karta, som skall tillträdas den 14 mars 1945 eller den tidigare dag, varom överenskommelse kan träffas med vederbörande brukare, till Smålands kraftaktiebolag mot en köpeskillning av 108,800 kronor, att kontant erläggas vid köpekontraktets upprättande, och lotten B, omfattande de å samma karta med röd kant inramade områden, med en areal av omkring 1.532 hektar och med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1938 till mjölnaren O. E.

Bäck mot en köpeskilling av 18,000 kronor, att erläggas enligt 21 § och 22 § B) i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.;

skolande vid försäljningarna i övrigt iakttagas beträffande båda lotterna, att lotterna överlåtas i det skick, vari de vid tillträdet befinnas, att i köpen ingå endast kronan tillhöriga, å lotterna befintliga byggnader och anläggningar, att med lotterna följa inom lotternas gränser befintliga vägar, att de rörande i lotterna ingående områden nu gällande avtal skola upphöra att gälla från tillträdesdagen, att varken kronan eller köparna skola äga framställa fordringsanspråk gent emot varandra på grund av nämnda arrendeavtal, med undantag dock för tilläventyrs oguldna arrendeavgifter och skatter, att köparna skola omedelbart efter köpens avslutande ombesörja avstyckning av lotterna, vilken avstyckning skall av köparna bekostas, att köparna äro skyldiga tåla de jämkningar i lotternas gränser och eljest, vilka kunna komma att bestämmas vid sagda avstyckning, och att i tillämpliga delar skola gälla bestämmelserna i förenämnda förordning den 6 juni 1929, beträffande lotten A, att med lotten följer dämningrätt enligt laga dom i ovanför belägna sjöar och vatten, tillhörande stamfastigheten, att i köpet ej ingår någon del av ägofiguren nr 44 enligt kartan, att i köpet ej ingår en inom ägofiguren nr 45 befintlig uthusbyggnad, inrymmande magasin, vagnbod och hönshus, att sagda uthusbyggnad må avgiftsfritt kvarstå under en tid av 20 år från tillträdesdagen med rätt för ägaren av byggnaden att under nämnda tid ävenledes avgiftsfritt disponera erforderlig tomt och utfartsväg, att köparen är skyldig att under tiden till den 14 mars 1945 avgiftsfritt tillhandahålla brukaren av Kämpeskulla kvarn elektrisk energi för dels kvarnens drift, dels ock drift av sågklinga och mindre hyvel, då elektrisk energi ej tages i anspråk för kvarnens behov, ävensom att vid avbrott i leverans av elektrisk energi under längre tid till brukaren utgiva ersättning efter värdering av gode män, och att hyresgästen av Ribbingshovs corps de logis med därtill hörande byggnader äger till den 1 april 1952 åtnjuta förmånen av den Holmens bruks och fabriks aktiebolag enligt kontrakt den 30 december 1907 mellan kaptenen Carl Ridderborg och berörda bolag åliggande skyldigheten att kostnadsfritt leverera elektrisk energi till husbehov, beträffande lotten B, att i köpet ingår den inom ägofiguren nr 45 befintliga uthusbyggnaden, att ifrågavarande uthusbyggnad må avgiftsfritt kvarstå under en tid av 20 år från tillträdesdagen med rätt för ägaren av byggnaden att under nämnda tid ävenledes av-

giftsfritt disponera erforderlig tomt och utfartsväg, att i köpet ingå i kvarnen befintliga 4 par naturstenar, skalmaskin och hiss, att köparen äger att under tiden till den 14 mars 1945 dels avgiftsfritt erhålla elektrisk energi för kvarnens drift ävensom för drift av sågklinga och mindre hyvel, då elektrisk energi ej tages i anspråk för kvarnens behov, dels att vid avbrott i leverans av elektrisk energi under längre tid bekomma ersättning efter värdering av gode män, dels ock avgiftsfritt disponera ägofiguren nr 15 (åkerområde inom Lerängen) enligt kartan;

7) att arrendelotten nr 1 av kronoegendomen 1 mantal Stora Holma nr 1 med lägenheten Tjällmo kungsäng nr 3 i Tjällmo socken av Östergötlands län må mot ett saluvärde av 45,000 kronor försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. med hembuds rätt enligt 9 § i förordningen för lottens nuvarande brukare, Bernt Oskarsson, samt under villkor i övrigt, att lotten försäljes i befintligt skick med tillträdes rätt, räknad från och med den 14 mars 1937, att det mellan kronan och arrendatorn för lotten gällande arrendeavtal skall upphöra att gälla vid tillträdesdagen, att sedan avgälden för arrendeåret 14 mars 1936—14 mars 1937 behörigen guldits ävensom oguldna utskylder för lotten av arrendatorn erlagts samtliga mellanhavanden mellan kronan och arrendatorn på grund av arrendeavtalet skola anses vara reglerade, att innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att hava ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för köparen till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, att endast kronan tillhöriga hus och anläggningar å lotten ingå i försäljningen, samt att förbehåll göres för de jämkningar i lottens gränser och areal, som föranledes av avstyckningsförrättning;

8) att av kronoegendomen $1/2$ mtl Kleverud nr 1 i Frändefors socken av Älvsborgs län den å en av distriktslantmätaren John Saedén år 1928 kompletterad karta med III betecknade lotten om 135.5900 hektar må med ett saluvärde av 50,000 kronor försäljas till Frändefors kommun under av Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet omförmäلت domänstyrelsens förslag fastställda villkor;

9) att av kronoegendomen 1 mantal Torp Södergården nr 2 i Lerums socken av Älvsborgs län må försäljas följande, å en i ärendet företedd karta angivna lotter, nämligen

lotten I, motsvarande ägofigurerna nr 43 och 44, med en areal av 11,2750 hektar och mot en köpeskillning av 22,500 kronor till fru Bell Dickson för sammanläggning med den henne tillhöriga lägenheten Torp Södergård 2⁶⁰,

lotten II, motsvarande del av ägofiguren nr 45 mellan å kartan inlagda rösen 26 och 27, med en areal av 0.0400 hektar och mot ett saluvärde av 75 kronor till E. F. Baltzar samt

lotten III, motsvarande återstoden av nämnda ägofigur nr 45, med en areal av 0.0400 hektar och mot ett saluvärde av 75 kronor till Carl Johansson

under villkor i övrigt, att lotterna försäljas i befintligt skick med tillträde omedelbart, att förbehåll göres för den jämkning i lotternas gränser och arealer, som vid avstyckningsförrättning kan befinnas erforderlig, att innehavare av över lotterna med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att hava ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för köparna till annan ersättning än gottgörelse av ledningarnas innehavare för skada till följd av reparation, förändring eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, att kronan förbehålles rätt att å lotten II invid gränsen av röse 26 ned till Stamsjön trafikera en tio meter bred väg, att köpskillningarna för lotterna erläggas kontant vid köpehandlingarnas undertecknande, samt att i övrigt vid försäljning av lotterna bestämmelserna i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar skola lända till efterrättelse;

10) att den från kronoegendomen 2^{1/2} mantal Munstorp nr 2 i Skånings-Åsaka socken avstyckade ägolotten litt. Ad (Munstorp 2⁶) samt de från kronoegendomen ³/₄ mantal Krogstorp nr 2 i Istrums socken avstyckade ägolotterna litt. Ba (Krogstorp 2²) och litt. Bb (Krogstorp 2³), allt i Skaraborgs län, skola var för sig med saluvärden av respektive 22,000 kronor, 15,300 kronor och 20,000 kronor försäljas,

lotten litt. Ad enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. med hembuds rätt jämlikt 9 § i förordningen för G. R. Hjellström samt

lotten litt. Ba till Gunnar Larsson och lotten litt. Bb till Karl Karlsson, vid vilka två lotters försäljning bestämmelserna i nyssnämnda förordning i tillämpliga delar skola lända till efterrättelse;

skolande vid försäljningarna i övrigt iakttas

beträffande lotterna litt. Ba och Bb, att köpeskillningarna erläggas jämlikt § 21 och § 22 A) i försäljningsförordningen och

beträffande samtliga lotter, att lotterna försäljas med tillträdesrätt för köpare, räknad från den 14 mars 1937, att lotterna försäljas i det skick, vari de vid tillträdet befinna sig, att andra än kronan tillhöriga byggnader och anläggningar icke ingå i försäljningarna, samt att köparna skola ansvara för deltagningsskyldighet uti lotterna eventuellt åvilande vattenavledningskostnader;

11) att av kronoegendomen 1 mantal Sundstorp nr 1 i Hällums socken av Skaraborgs län den å en i ärendet förededd karta med litt. A betecknade huvudgårdsslotten må försäljas mot ett saluvärde av 30,000 kronor med tillträde räknat från och med den 14 mars 1937;

skolande vid lottens försäljning iakttagas, att densamma på villkor i övrigt, som statens jordnämnd bestämmer, hembjudes arrendatorn Sven Andersson, samt att, därest denne ej skulle begagna sig av hembudsrätten, jordnämnden må i huvudsaklig överensstämmelse med föreskrifterna i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. utbjuda lotten till salu antingen under hand eller å auktion och för godkännande understå Kungl. Maj:et det köpeavtal, som kan komma att upprättas; samt

12) att kronoegendomen 1 mantal Rala nr 5 i Kumla socken av Örebro län må försäljas i två lotter enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. och med hembuds rätt jämlikt 9 § i förordningen för Ernst Johansson till lotten nr 1 — motsvarande å en av distriktslantmätaren H. Aspling år 1914 upprättad karta ägofigurerna nr 15, 22—38, 40, 42—45 och 51—58 — med ett saluvärde av 43,350 kronor samt för Karl Frithiof Larsson till lotten nr 2 — motsvarande å sagda karta ägofigurerna nr 1—4, 6, 7 (med undantag av för samfällt bruk avsatt vägmark), 8—14, 16—21, 46—50 och 59—67 — med ett saluvärde av 40,550 kronor,

skolande vid försäljningarna i övrigt iakttagas, att lotterna försäljas i befintlig skick med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1938, att förbehåll göres för de gränsjämkningar, som vid blivande avstyckningar av lotterna kunna bestämmas, att endast kronan tillhöriga hus och anläggningar ingå i försäljningarna, att med lotterna följer lika rätt till andel i Kumla häradsallmänning, att med vardera lotten följer rätt till nyttjande av lotten åbelöpande andel i för samfällt bruk avsatt vägmark, att vardera lotten tillförsäkras rätt till nödig utfartsväg över andra lotten, att innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska led-

ningar förbehålles rätt att hava ledningarna kvarstående å egendomen samt desamma nyttja utan rätt för köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, att varken kronan eller köpare i egenskap av arrendator av respektive lott efter tillträdesdagen skall äga framställa ersättningsanspråk mot varandra på grund av gällande arrendeavtal, med undantag dock för tilläventyrs oguldna arrendeavgälder och skatter för egendomen, samt att, därest lotterna icke komma att förvärfvas av omförmälda arrendatorer samt kronan nödgas att till dem utgiva ersättning för tilläventyrs å lotterna verkställd höstplöjning, trädesberedning och sådd, blivande köpare av lotterna skola gottgöra kronan, vad kronan i berörda hänsende utgivit.

13) Kungl. Maj:ts förslag under punkt 13:o innebär bemyndigande att från de i kronans ägo kvarvarande, under domänstyrelsens förvaltning stående ägoområdena av den i Kopparbergs län delvis inom Folkärna socken och delvis inom Krylbo köping belägna kronoegendomen Stora och Lilla Åvesta nr 1 må var för sig försäljas tvenne lotter om respektive 5.8360 hektar och 76.0730 hektar.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

Utskottet.

anmäla.

Stockholm den 9 april 1937.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 51.